

M A S N O U I N S.

Un sentiment de goig i un altre de pena
 mou en aquest moment ma paraula. De goig perque'm
 trovo devant vosaltres parlant en veu alta; devant
 vosaltres que sou germans meus, portant la meva sanc;
 fillls vosaltres i jo d'aquest trocet de terra aclari-
 da per aquest sol de gloria lluminosa, coneixent vo-
 saltres i jo pel tacte i per l'olor la salabror de
 aquesta mar blava que gronxá les barques de nostres
 besavis pescadors i'ls vaixells de nostres pares quan
 amb ales d'oreneta volavan a les Ameriques que'ns do-
 naren la riquesa pera bastir nostres casetes blanques
 i pulides com les costums patriarcals que hi feien
 la niuada. Sentiment de goig es aquest, el de parlar
 amb vosaltres, germans, a la claror de nostre sol i
 al só majestuós de aquest mar, tant blau que'ns te ro-
 bat el cor; aquest mar que no sabré'm oblidar, ni fins
 quan Deu ens hagi cridat a la vida eterna.

Mes un altre sentiment, no de goig sinó
 de pena, es el que ara domina en mon cor i assombreix
 ma pensa

R2085

me pensa: es el sentiment de lo qu'en aquest moment ens ha reunit en aquest lloc. El motiu de donar la veu d'alerta a la consciencia masnouina perquè no's deixi robar el segell del seu honor, queno's deixi embrutar el segell de sa historia curta pero gloriosa; que no deixi entelar la blavor serena de nostre cel purissim.

Perqué, sembla mentida, pero es veritat que aquí, en el nostre Masnou, se remuga l'intent d'establir el vici del joc amb la forma mes vistosa, mes atraient i per lo tant la mes perillosa; perquè es veritat que aquí, en nostra vila, hi ha germans que s'han deixat seduir per la veu de la sirena enganyadora d'un vici mes repugnant com mes mudat i aristocratic se presenta; com si el mal no fos mal quan va mudat i la olor d'essencies fines; com si l'estafador vestit de gran senyor no fos més repugnant que'l trinxerariere escurador de pisos y butxaques.

Com es possible, compatriccis meus, que aquest engany hagi pogut penetrar en l'esperit de un sol fill de nostre poble ? Com pot esser que sota aquest cel, devant de aquest mar que anyora els nostres

vaixells; dins de aquestes cases tant netes com les consciencies de qui les bastiren, hi hagi qui's delecti amb aquesta deria ?

Es qu'aixó del mal i del be pot canviar com les modes de les senyores que cada temporada es capgiren de una manera estrafalaria ? És que lo que en els temps passats era honor avui es ximpleria i que lo que'ls nostres avis tenien per desvergonyiment avui es virtut ? No; la llei moral es sempre la mateixa, no canbia; perquè no te'ls seus fonaments en les aficions i passions del homes sino en les lleis eternes que Deu ha filtrat al fons de la consciencia humana. Desde que'l mon es mon tothom ha tingut per un mal home al qui roba els cabals d'un altre home; tothom ha tingut per un depravat al qui llença en el joc la fortuna guanyada amb els fadigs dels seus avantpassats

El joc, per si mateix, no es cap mala cosa. El joc pres com un esplai, com un descans del treball de cada dia, es cosa ben lícita i agradable. Jugar els infants pels carrers i a casa, devant dels pares, i alló es alegría pels petits i pels grans que ho con-

templen; jugan els aucells pels aires a voladuries i fins sembla jugan les petites onades de la mar mogudes per la brisa. Quan el joc es una recreació del esperir val a dir qu'es la ~~paga~~ joia del bell viurer, qu'es la paga del treball ben aprofitat.

Pero el joc per a 'l joc; el joc per l'interés el joc que fa arrugar el front i enmatzina el cor, el joc mogut per l'ambició ardenta del posseir sense treball, el joc que fia els cabals propis i'ls de la familia, els qu'han de servir pel sosteniment i decor dels fillets i de la esposa, aquest joc que fá llei de la misteriosa y caprixosa sort, aquest joc es maleit, avorrit per la sana concienzia dels homes; perquè es cosa irracional, cosa moguda solament per la passió insana, cosa que vá contra la dignitat de la noblesa humana.

Aquest joc, en les tabernes y cafés de baixa categoria es presenta tal com es per dins, lleig d'anima i de cos; la passió crida desaforada, les males paraules, les maleddiccions i les blasfemies son la música que acompanya 'l vici. Les disputes, els

cops de puny i les baralles son els acabaments de les passions exaltades. El fum del tabaco, la fortor del alcohol i l'atmósfera viciada es l'ambient corromput on se agita i viu la orgia viciosa. Allí dins en aquella sala, si hi entra una persona ben educada de sentiments un poc delicats, en fuig depressa amb repugnancia; com se fuig del espectacle de un cos mort en estat de descomposició. Alló es el mal mostrantse tal com es, descobrint la llega infecte de la podridura.

Pero el joc dels grans casinos aristocratices el joc de les parets daurades i dels senyors i senyores enjoiades, el joc de la gent fina i elegant, resulta esser molt mes perillós per causa de la seva hipocresia, per causa de la seva apariencia elegant i distingida.

Si en el camp obert s'ovira una serpota verinosa tothom ne fuig esglayat, pero si sota l'herba florida s'hi amaga l'escurçó nociu, pensantnos cullir la flor flayrosa rebereu'l fibló de la mortal ferida. D'aquesta mateixa manera la juventut il·lusio-

nada se deixa atraure i seduir pel vici vistós i elegant. D'aquesta mateixa manera, pensant cullir la flor del plaer, reb adins de l'anima la passió mare de totes les disbauxes dels sentits i la socada de totes les virtuts generoses de la joventut daurada.

En les sales luxoses de joc posar no hi sentireu renecs, potser no hi presenciareu baralles, ni cops de puny. Segurament hi sentireu musica dolça de violins amb melodia de valsos sensuals i esllanguits; pero la metzina passional va per dins; veurels ulls brillar sinistrament; les mans nervioses allargar moneda amb frenesí sobre la verdor de la taula; endevinareu la febre de la passió en els fronts arrugats; i al aixecarse de la taula el jugador arruïnat, en son posat i amb el seu caminar, endevinareu la desesperació que vibra en aquella anima. Aixó es lo que's veu de moment, pero si seguim els passos d'aquell desventurat; si podeu acompanyarlo fins a la llar de la familia; si es un fill devant del pare, si es un espós, devant la esposa; llavors si que sentireu l'engunia de la gran tragedia; llavors cntemplareu amb tota la

seva negror les malvestats esgarrifoses d'aquesta gran plaga de la humanitat. Llavors, pot molt ben esser que presencieu com la desesperació porta al suïcidi.

Potser algú'm dirà que lo que aquí al Masnou es proposa establir no es una banca de joc per a'ls fills del poble sinó per a'ls de fora; els jugadors serán senyors forasters que vindrán aquí amb les butxaques plenes i així'l diner vessarà per la vila i la prosperitat la farà gran i rica i ~~plena~~ esplendorosa de vida. Nosaltres explotarém als viciosos i del vici n'anirém mudats lluentos i ben curulls de butxaca. Si aixó algú' m digués, que no ha puc creurer, quina vergonya ! quina vergonya pera ells i pera tots nosaltres que tots som germans en el poble !!. Perqué esser jugador es posseir una passió i les passions son cegas, i un cego te molta disculpa de les ensopegades que l'trebanquen i'l fan caurer; pero el que amb sanc freda explota'l vici; el que no te passió i amb premeditació i anc serenitat atia el crim, l'hi posa l'esqué per que mossegui per ells gaudirsen cinicament, aixó es pijor que esser jugador; aixó demostra un cinisme

que no té, ni pot tenir, cap germà nostre.

I aquesta mala herba del joc ha de florir i granar en aquest trocet de terra nostra qu'en diem Masnou ? Aquest arbre malehit ha de creixer ufanós al mitg de nostres cases aixecades per l'amor sota aquest cel tant blau i davant de nostre pare, el nostre mar, qu'en tot el món no n'hi ha de mes hermós de una blavor mes pura ? Perqué el mar es nostre pare; sense'l mar no hi hauria Masnou, i de ell havém rebut la fortalesa ~~del nostre~~ en l'esperit, la sanitat del nostre cos; per la seva salaborr havém nascut propicis a les costums austeres; i per la seva llum reflectada de aquest cel claríssim l'amor a les idees nobles i lluminoses.

I per aixó tots som germans; som com una gran família. No en vá gaire be tots portém els mateixos noms. No venim doncs nosaltres a portar lluita i desunions; molt al contrari. Nosaltres venim a donar el crit d'alerta a la consciencia de nostres germans perqué no's trenqui la tradició de la nostra bondat; perqué no's desflori el sentiment patriarcal que'

ls nostres avis ens llegaren; perquè la virtut aguanti
vela ferma contra'ls mals vents de la immoralitat que
malmet i corca tot lo bó i sant que aguanta i solidifi-
ca l'amor i la prosperitat de les famílies, Nosaltres
aixequém la nostra veu no per a ferir a ningú ni per a
lessionar interessos particulars ni generals del poble;
sinó per a fer que continuï la ~~xxxx~~ vera germanor entre
nosaltres ; per a que Masnou continuï sent la pàlida,
neta i honrada vila de nostres amors, Nosaltres volém
que la nostra població progressi materialment també;
que's faci gran i forta, rica i plena, pero mai a cos-
ta de la virtut essencial que'ns ha fet homes dignes i
honorables entre els pobles de la Costa.

Jo vull creure que aquesta mala deria del
joc ha sigut com un mal vent que passa i no torna, que
en aquesta qüestió no hi ha hagut mala fé de part de
ningú; posar no ha sigut més que una passatgera equi-
vocació de criteri, que hores d'ara posar ja està rec-
tificat. Tant de bó sia així; que tot això no sia res
mes que una nuvolada d'estiu que deixa 'l cel mes net
i pur que no era avans de la tempesta. Tant debó que
tota aquesta qüestió sol,

Mamonius

Un sentiment de quig i
un altre de pena mou en aquest
moment ma paraula. De quig,
perquè'm trovo devant rosaltie,
parlant en veu alta; devant ro-
saltie, que son german meus,
portant la meua sanc; fills ro-
saltie i jo d'aquest trosset de terra
aclarida per aquest rol de gloria
lluminosa coneixent rosaltie
tres i jo pel tacte i per l'olor
la salabror de aquesta mar bla-
va que gronxa^k les barques de
nostre, heravis pescadors i
barcos vaixells de nostre pare,
quan amb ales d'oreneta vola-
van a les Amèriques que'ns
donaren la riquesa pera bastir
nostre caseta blenques i puli-

des com les costums patriarcal
que hi feien la mirada. Sen-
timent de quic es aquest, el de
^{parlar amb vo saltés} ~~desseu~~, germans, a la clau
de nostre vol i al so magestós
de aquest mar, tant helat que us
te robat el cor, aquest mar que
no sabrem oblidar, ni fins quan
Déu ens hagi cridat a la
vida eterna.

Mes un altre sentiment,
no de quic sinó de pena, és el
que ^{ara} ~~en aquest moment~~ domina
en mon cor i aombreja ma
pensa: és el sentiment de lo
que en aquest moment ens ha
reunit en aquest lloc. El mo-
tiu de donar la ven d'aler-
ta a la consciencia manonina
perquè no's deixi robar el segell
del seu honor, que no's deixi

3

embrutar el vell de la història
curta però gloriosa; que no
deixi entelar la blavor serena
de nostre cel puríssim.

Perquè sembla mentida, però
és veritat que aquí, en el nostre
Mamon, se remuga l'intent d'es-
tablir el vici del joc amb la for-
ma més viciosa, més atractiva
i per lo tant la més perillosa;
perquè, és veritat que aquí, en nostra
vila, hi ha gent que s'han
deixat reduir per la veu de
la sirena enganyadora de un
vici més repugnant com més
mudat i antieconòmic se presen-
ta; com si el mal no fos mal
quan es mudat i se abor d'es-
tencies fines; com si d'estafador
vestit de gran senyor no fos més
repugnant que l'inxeraire
escurador de piro i butxaques.

Com és possible, compatriotes
meus, que aquest engany hagi
podut penetrar en l'esperit de
un sol fill del nostre poble?

Com pot ésser que vota aquest
cel, davant de aquest mar que
arriba als nostres ~~vases~~ vaixells;
dins de aquestes cases tant netes
com les consciències de qui les
bastiren, hi hagi qui's delec-
ti amb aquesta dèria?

Es qu' així del mal i del
bé pot canviar com les modes
de les senyores, que cada temporada
es canvien de una manera es-
trafalaria? Es que lo que en el
temps passat era honor avui és
ximpleria i que lo que els nos-
tres avui ^{teníem per} era ~~desvergonyiment~~
avui es virtut?

No; la llei moral és sempre la mateixa, no canbia; perquè no té els seus fonaments en les aficions i passions dels homes, sinó en les lleis eternes que Déu ha fil·lrat en la al·loma de la consciència humana. Jorde que'l mon és mon tot hom ha tingut per un mal home al qui roba els cabals d'un altre home; tot hom ha tingut per un depravat al qui llença en el ioc la fortuna guanyada amb els fadigs dels seus avantpassats.

El ioc, per si mateix, no és cap mala cosa. El ioc pres com un explay, com un descans del treball de cada dia, és cosa ben lícita i agradable. Fugan la els infants pels carrers i a casa, devant dels pares,

i allò es alegrà pels petits i
pels grans que ho contemplan; ju-
gan els aucells pels aires a vo-
caduries, i fins sembla jugar
les petites onades de la mar
moquades per la brisa. Quan
el joc es una recreació del
esperit val a dir qu'és la joia
del bell viure, qu'és la paga
del treball ben aprofitat.

Pero el joc per al joc; el
joc per l'interès; el joc que fa
arrugar el front i enmatrina
el cor, el joc moquut per l'am-
bició ardenta del porreir reme-
treball, el joc que fía els ca-
bals propis i els de la família,
els qu'han de venir pel ~~el~~ inter-
riment ~~del~~ i decor del filllet
i de la esposa, ^{aquest joc que fa de} ~~de~~ la misteriosa

1
i caprixosa sort, aquest joc és
maleit, avorrit per la sana
consciència dels homes; perquè
és cora irracional, cora moguda
volament per la passió ciosa
na, cora que va contra la
dignitat de la noblesa humana.

Aquest joc, en les tavernes i cafès de
baixa categoria es presenta tal com
és per dins, lleig d'ànima i
de cos; la passió crida desaforada,
les males paraules, les malediccions,
i les blasfèmies són la música
que acompanya'l vici. Les dis-
putes, els cops de puny i les
baralles són els acabaments
de les passions exaltades. El
fum del tabaco, la tortor del
alcohol, i l'atmosfera viciada,
és l'ambient corromput on se

agita i viu la argia uiciosa.
 Allí dins, en aquella sala, si hi
 entra una persona ben educada,
 de sentiments un poc delicats, en
 fuig depressa amb repugnancia;
 com se fuig del espectacle de
 un cos mort en estat de des-
 composició. Allí és el mal
 mostrant-se tal com és, desvelant
 la llaga infecta de la podridu-
 ra.

Pero'l joc dels gran carismos
 aristocràtics, el joc de les paret
 d'aurades i dels senyors i senyores
~~suïcides~~ enjoiades, el joc de la
 gent fina i elegant, resulta esser
 molt més perillós per causa de la
 seva hipocrisia, per causa de la
 seva aparença elegant i distingida.

Si en el camp obert s'oviria una
 serpeta verinosa tot hom ne fuig
 esglaiat però si veu l'herba flo-
 rida s'hi amaga l'escurçó nociu,
 pensantur cullir la flor pairora
 reberen l'fillo' de la mortal feri-
 da. D'aquesta mateixa manera
 la juventut il·lusionada se
 deixa atraure i reduir, pel
 vicí vistós i elegant. D'aquesta
 mateixa manera, pensant cullir
 la flor del plaer, reb actius
 de l'ànima la passió mare
 de totes les disbauxes dels ven-
 fits i la pecada de totes les
 virtuts generoses de la juventut
 daurada.

En les sales luxoses de joc
 potser no hi sentiren renecs, potser
 no hi presenciaren baralles, ni cops
 de puny. Segurament hi sentiren

múnica dolça de violins amb melo-
 dia de valses vernals i esllauzits,
 però la metrina passional va per-
 dius; venen'ts ulls brillar ri-
 mitament; les mans venen'ts
 allargar ~~posar~~ moneda amb penen' sobre
 la rendor de la taula; endevina-
 ren la febre de la passió en el
 front arrugat; i al aixecare
 de la taula el jugador arrui-
 nat, en son porat i amb el
 seu caminar, endevinaren la
 desesperació que vivia en aque-
 lla ànima. Això és lo que's veu
 de moment, però si veu el
 pasor d'aquell desventurat, si
 poden acompanyant fins al
 llar de la família; si és un
 fill, davant del pare, si és un

espors, davant la espors; llavors
 si' que sentireu l'enigma
 de la gran tragedia. Llavors
~~us faren~~ contemplar amb
 tanta ^{la seva} ~~la~~ negror les malvetats
 orgàniques d'aquesta gran
 plaça de la humanitat. Ha-
 vor, pot molt bé ésser que
 preencien com la desesperació
 porta al suïcidi.

Potrer algú 'm dirà que lo que
 aquí al Marmon es proposa esta-
 blir no és una banca de
 joc per a 'ls fills del noble
 sinó per a 'ls de fora; els ju-
 gadors seran ~~de fora~~ reu-
 forats que vindran aquí
 amb les butxaques plenes, i
 així 'l diner verrà per la
 vila, i la prosperitat la farà
 gran i rica i esplendorosa de
 vida. Nosaltres explotarem als
 vicioros, i del vici n'anirem
 mudats lluentos i ben ^{capells} ~~plens~~
 de butxaca. Si això algú 'm
 diu, que no 'm puc creure,
 quina vergonya! Quina vergonya
 per a ell i per a tota nosaltres, ^{que} ~~fills~~
 tots som germans en
~~de~~ aquest poble! Perquè esser
 + ~~hi ha qui tot cosa verament germans, quasi?~~
~~fora portant el mateix roba de casa~~

74 ter

Jugador és posseir una passió,
i les passions son cegas, i un
cego te molta disculpa de les
europesades que t'entrebanquen
i t'han canes; pero el que amb
sanc feda explota l'víci, el
que no te passió i amb preme
ditació i amb rement atia
el crim, l'hi posa l'esque per
que moreguis per ell gaudi-
ren cinicament, això és pitjor
gu'esser jugador; això ^{demostra} ~~és~~
~~un~~ cinisme que no te, cap
~~fill del nostre poble~~ ni pot
tenir, cap germà nostre.

I aquesta mala herba ^{del joc} ha de fla-
rir i granar en aquest trocet de
terra nostra qu'en diem Marron?
Aquest arbre ~~maletit~~ maletit ha
de creixer usant al ruti de
nostres cases aixecades per l'amor
gota aquest el tant blanc i da-
vant de nostre pare, el nostre

Mar, qu'en tot el món no
 n'hi ha de més bell i de
 més blau i més pura. Per-
 què! El mar és nostre pare;
 sense'l mar no hi hauria
 Marrocc, i d'ell havem
 rebut la fortaleza en les
 platges, la varietat del nostre
 cos; per la seva salabritat ha-
 vem nascut propici a les
 costums austeres; i per la
 seva llum reflectada de
 aquest cel claríssim l'ha-
 mor a les idees nobles i lli-
 ures.

I per això tots som germans;
 som com una gran família. No
 en va gaire be tots portem els
 mateixos noms. No venim doncs

moraltes a portar lluita i desunions;
 molt al contrari. Moraltes venim
 a donar el crit d'alerta a la conscien-
 cia de nostres germans perquè
 no, ~~sempre~~ ^{frenqui} la tradició de la
 nostra bondat; perquè no,
 desflori el sentiment patriarcal
 que'ls nostres avis ens llegaren;
 perquè la virtut a quanta vela
 ferma contra'ls mal vent
 de la immoralitat que mal-
 met i corca tot lo bo i sant
 que a quanta i solidifica
 l'amor i la prosperitat
 de les famílies. Moraltes
~~venim~~ aixequem la nostra veu
 no per a fer a ningú, ni
 per a lesionar interessos particulars,
 ni venenals del poble; sinó per a
 fer que continuï la vera germanor
 entre moraltes; per a que Mar-

Non sea continuï vent la pu-
 lida neta i bona vida del
 nostre amor. Nosaltres volem
 que la nostra població progressi
 materialment també; que's
 faci gran i forta, rica i plena,
 però mai a costa de la ~~seua~~
 virtut essencial que és, ha-
 ber homes dignes i honorables,
 entre els pobles de la Costa.

Jo vull creure que aquesta
 mala seria del joc no veigut
 com un mal vent que passa
 i no torna. Que en aquesta guer-
 ra no hi haigut mala fe de
 part de ningú; potser no ha
 veigut més que una paratrera

equivocació de criteri, que de
 honor d'una potrer ja està re-
 fificat. Tant de debó n'ia així;
 que tot així no n'ia res més,
 que una nuvolada d'extin-
 que deixa el cel més net
 i per ^{no era} que (avans de la tem-
 pesta. Tant de debó que tota
 aquesta qüestió vol n'ia motiu
 de una mes forta germanor
 entre nosaltres i de una en-
 haurida més ^{ardida} ~~força~~ pel
 qüest moral i material del
 nostre poble estimat.

Pero si no for així; si's volgués
portar enant aquest projecte ma-
lestruc, llavors forem molts els
fills i netins de Maman que
correriam a pendrer tota arma no-
ble pera defensar la honra i'l
prestigi del poble dels nostres
avis, del bregal de nostre infa-
tera, de la terra que guarda les
cendres dels nostres avis vene-
rats.

qui han de servir pel sosteniment
perfecció i avançament de les fa-
mílies.

No cal ~~que~~ provar la inme-
ralitat de dit ignoble exercici, qual
cosa fóra ofendre la honorabilitat
del nostre Ajuntament. Solament
volem fer constar que les lleis
~~reproven~~^{el} prohibeixen i que si
en especials circumstancies, i llors
és tolerat es deu a subterfugis
i a equívocs escamoteigs de la
lleí mateixa ^{lleí} prohibitiva.

Es ~~sanable~~^{quen} ~~que~~ les grans ciutats existeixen
casos de aquesta plaga social, però
allí es pot dir que l'abundancia
del bé desinmula o ofega el mal.
En una població com la nostra,
tant polsada de ~~de~~ manifestacions
culturals i benèfiques, perdria la
institució del joc perdria un
rellen que equivaldria al regell

caracteristic de la nostra ànima.
 Tant se valdria canviar les claus
 de St Pere i la casa de passei de
 nostre escut per una taula ver
 de i un joc de daus al mitj.

No val tampoc dir que qui no
 tingui molts diners no podria
 acostarse a la luxosa banca, per
 què ja sabem que 'ls petits
 escameixen als grans, i per aque-
 sta forsa de imitació de tot lo dalent
 no hi hauria al Mormon ricetat
 ni capet! En el jornalero no
~~ni~~ temptat de deixar la ut mu-
 nada.

A més com que un veia a
~~la~~ en crida un altre es de fàcil
 imaginar la cua d'immoralitat que
~~foren un pèssim exemple per les~~
 veuen al joc, essent tot plegat una

4

per un exemple per a nostres famí-
lies de vida tant neta i honesta.

Per tot lo qual els firmants
de aquesta exposició fan constar
devant els seus representants po-
pulars

1er. Que protesten de que's tran-
ti de establir en ^{la seva} ~~seua~~ vila
el vici del joc, ^{prohibit} ~~en ella~~, mes encara
volentlo implantar en forma atrac-
tiva i reductora.

2°. Que demanen amb tota energia
a aquest Ajuntament que ^{interposi} ~~imposi~~ la seva
eficaz influencia perquè impedis-
que dit fement projecte se realisi.

3er. Que en cas de realitzar-se, el prohibi-
llegi energicament, entenent que

5
l'ajuntament, ^{de aquest document}
de no fer no tot el firmant, ^{escrit} ac-
diran a tot el medi possible, legal,
per a obtenir la dita prohibició,

Deu ~~ga~~ us s

Document
al Alcalde Moron
Loc Moron